

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

מסורת הש"ס

(א) ודה מצ: ע"ש,
(ב) סנהדרין ד. מיר לת.
[ודף מט: גג: א] (ג) [לעיל
סח: ד, 6] [לקמן עד: קטב:],
(ה) ("ל דהוה אמינא",
(ו) היינו צמגה אצל, 1) גי'
ר"מ ונפשות,

תורה אור השלם

1. וְכָל אֲשֶׁר יֵגַע עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה בְּחֻלְל חֶרֶב אוֹ בְּמָוֶה אוֹ בְּעֶצֶם אֶדָם אוֹ בְּקֶבֶר יִטָּא שְׁעֵת קִיָּם: במדבר יט טז
2. כָּל הַנֶּגַע בְּמֹת בִּנְפֹשׁ יִתְחַטֵּא אֶת יָמֹת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת מִשְׁכָּן יִי טָמֵא וְתִכְרַתוֹ הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל בִּי יָמִי נִדָּה לֹא זֹרֵק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד שְׂמָמָתוֹ בּוֹ: במדבר יט יג
3. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵוָּה לֹא יֵבֵא אֲלָבָיו לְאָמּוֹל אוֹ שְׂמָמָה: ויקרא כא יא

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] רש"י ד"ה הכשר מגע
נבלה וכו' אי נמי אס יא.
מלת יא נמחק. וי"ב מנא
כל"ל ודלא כר חסדא לקמן
דף ע"ד ע"א דעבור
ממ לרבי שחטת עשה
יפול עישה"ה ומפרש רש"י
בזה כרזה שם דפליגי נמי
באבר עובר מת דו"ק:
[ב] תוס' ד"ה (בעמוד
הקודם) כי קאמר וכו'
תחת אברים שלא תטמא
וכו' כל"ל:

מוסף רש"י

[illegible]

והוא עוזב וחי. דקתני מתני' הדיה טמאה שבעה והאשה טהורה:
 וקומטמי לה עובר לחיה. ש"מ דטעמא דאשה טהורה משום מגע
 ציית הסתרים הוא ולא משום בלוע: טעמא אין מופה ללא. בתמיה:
 וטומאה זו. דהיא: מאי אינה מדברי סבורה. ל"ל למימר כולי האי
 גיגוריה דמפרש לקמיה: לא סימא. והא עובר וחיה דברי רבי

והא עובר וחיה דכשתי טבעות דמו וקא
מטמא לה עובר לחיה אמר רבה שאני עובר
הואיל וסופו לצאת אמר רבא עובר סופו
לצאת טבעת אין סופו לצאת אלא אמר רבא
פומבדיתאי ידעי מעמא דהא מילתא ומנו
רב יוסף דאמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר
שמואל "טומאה זו אינה מדברי תורה אלא
מדברי סופרים מאי אינה מדברי תורה אלא
מדברי סופרים דלא תימא אליבא דר' עקיבא
דאמר "עובר במעי אשה טמא אלא אפי' לר'
ישמעאל דאמר עובר במעי אשה טהור גזרו
בה טומאה מדרבנן מאי מעמא ^א אמר רב
הושעיא גזירה ^ב שמא יוציא ולד ראשו חוץ
לפרודור אי הכי אשה נמי אשה מרגשת
בעצמה ותימא לה לחיה מרידא מאי ר'
ישמעאל ומאי ר"ע דתניא יוכל אשר יגע על
פני השדה להוציא עובר במעי אשה דברי ר'
ישמעאל ר"ע אומר לרבות גולל ודופק ור'
ישמעאל גולל ודופק הלכתא גמירי לה ור"ע
עובר במעי אשה טמא מדאורייתא מנא ליה
אמר ר' אושעיא אמר קרא ^א הנוגע במת בנפש
איזהו מת שבנפש של אדם הוי אומר זה עובר
שבמעי אשה ור' ישמעאל האי מיבעי ליה
^ב לרביעית דם הבאה מן המת שמטמאה
שנאמר הנוגע במת בנפש האדם איזהו נפש
של אדם שמטמא הוי אומר זו רביעית דם
ור"ע למעמיה דאמר אף רביעית דם הבא
משני מתים מטמא באהל ^א דתניא ר"ע אומר
מנין לרביעית דם הבאה משני מתים
שמטמאה באהל שנא' ^ב ועל כל נפשות מת לא
יבא שתי נפשות ושיעור אחד: **מתני'** ^א בהמה
המקשה לילד והוציא עובר את ידו וחתכה
ואח"כ שחט את אמו הבשר טהור ^א שחט את
אמו ואח"כ חתכה ^ב הבשר מגע נבלה דברי
ר"מ וחכמים אומרים ימגע טרפה שחוטת

האזר גמורה הו האזר מאחר של טהרתו שחית
ועוד מת נלה גמורה הו האזר מאחר של טהרתו שחית
אמו: **מגע טרפה שחטה.** שהשחיתה אע"פ שאינה מתרת
האזר באכילה מטהרתו מידי נלה והויא כטרפה שחטה שאינה
מטמאה מן הטורה כדמפרש ואזיל אלא מדרבנן במהדשיו:

סמוך לנקב ואז היא כבר מעוכלת: ׀ןןן׀ חיה ועובר רבשתי פב
דלשה טוורה משום בית הסתרים וכן פ׳ בסמוך גבי לא חימא מה
מטמא אלל ז״ל כדפרישנו דלשה טוורה משום טומאה בלוהה היא
בקותרס משום דהרי הוא כילוד משמע דוקא נקט ראשון וכן משמע
בכון שהוציא ולד ראשון חוץ לפרוזדור כד׳ אשעיז כ׳ משמע דר׳
חוץ לפרוזדור נמי נטמאה החיה שנגעה בו או הסיטה דמו לאו טומא
כדדרש מעל פני השדה והסתא יוחא ר׳ דלרץ ר׳ ישמעאל למדנא
מטמא בהוציא ידו עד שיהא כילוד ו׳ עקיבא נמי לא פליג אלל בהוציא
מתני׳ בפשיטות דטמאה החיה מדברי קופרים דגורנין כולו במעני
יאל לתוך כלל הידי מןטומא מתניס

ג'ו'ל'ל ודופק. מפורש בפ"ק דכתובות (דף ד' ע"ד): **שתי נפ**
כלאמר כנסה לדין בפ"ק (דף ד'). וקשה דתרי קראי כרביעית דס'
את אמו הבשר מהויר. דעובר שצפנים אפי' מת חשיב כחי דהא קא'
שרפה שחומה. שחמיטה עושה ויפלי פליגי כלאמר בגמ' וקודם ש'
היה מהני שמיטה לרצון להפקיע הטומאה מהטעם והעיל דקתני'
הניחא עובר ידו וגעג ידו הריעה טמור לאלה להודיעו כמו דר'
וגעג צו דנשטמאה טמא דלענין מה שצפנים הול'

מֶרֶק רַבִּיעִי חוֹלִין עב.

דעטצעטע שנגעה צמת הרי הוא כחלל
ומומאחא בוקעת ועולה ואפי' ראוה
תחת אבנים שלא ב־ מטמא את האדם
מכאן בית הספרים ומה שפי' דעטצעט
טעוהה לא מטמאחא מומאחא אדם
משום דבית הספרים דלדס לא
מטמא אטו אס נכס אדם לאהל
המת וכלים או אוכלין בקומטו ה"נ
דטעוהיס דאע"ג דבית הספרים לאו
בת מקבלי טומאה יניהו מ"מ לא
היו כצמיד פתיל דמלייל צהאל המת
הרי טיט דלאו בני קבולי טומאה
יניהו ואוכלין שגיבן בעיט והכניסם
לאהל המת טמאים ומה שפירש נמי

שיטה מקובצת

א שְׁמָא יוֹצִיא וְלֹד רַאשׁוֹ
חִזְקוֹ לְפָרוֹדוֹר. "נ"ב ע'
תוֹס' בְּכוֹרוֹת דף כ"ב ע"א:
ג לְרַבֵּיעִית דָּם הִבָּאָה מִן
הַמֶּת. "נ"ב ע' תוֹס' מִנְחֹת
דף קד ע"א: **ג** מִטְמֵאָה
טַהֲרָה בְּלוּעָה מִיטְמֵאָה
וְאִשָּׁה כְּצ"ל:

רבינו גרשום

[illegible]

דלצין טומאת משא אלל למי שטומאה
 צאה ממנו הרי מדרס הוצ דמטמא
 במשא וה"נ טבעת שנגעה צמת כיון
 שהיא כחלת לטמא במשא דלטמא
 צמת לא מהני צ"ב בפתרים כפ"י
 בקונט' וצפ"י ויאל דופן (מה דף מב):
 נמי אמרי' נבלה בקומטו טמא נהי
 דבמגע לא מטמא במשא מיהא מטמא
 לכך נראה דטעמא דמתני' משום
 דצלוה הוא ומ"מ אשמעין רבה צשני
 טצעות דמתני' לא אשמעין ליה
 א' דהא דלע"ג דטומאה צלוה לא
 מטמאה היינו טהרה צעלמא אלל
 טהרה הצלוה מיטמאה וכן הא
 דטהרה הצלוה לא מיטמאה היינו
 מטומאה לעלמא ולא מטומאה
 הצלוה עמה ואין לתמוה כיון דצא
 לאשמעין כאן צשני טבעות מאי
 כש דהי' פירושו כש שטומאה
 צלוה אינה מטמאה את האדם
 הצלוה אע"פ שנגעה בו כך אינה
 מטמאה טהרה שאכלה וא"ת מנא לה
 לרבה הא דטהרה צלוה לא מיטמאה
 מטומאה שאכלה הא לא אתי מק"ו
 דצמיד פתיל וי"ל דכולה מלתא דריש
 רבה הא הוכל את נבלת מי לא
 עסקהו דלכן סמור לשהיית החמה

וְקֹאֲמֵר רַחֲמָנָא דְטִירוּר אִפִּי לֵאכּוֹל בְּתַרְמוּמָה וְנוּגַעַת בְּטוּמָאָה שְׂבַמְעִי
וְאֶסְקֹר לְטַמְאָה וְאִתְּ שְׂמִי טַעְוֹת נִמִּי תַנִּינָא בִּלְע טַעְוַת טַמְאָה טוּבֵל
וְאֹכֵל בְּתַרְמוּמָה וְיֵשׁ לוֹמֵר דַּהֲסֵי כִרְיָךְ הִזִּינָא שְׁלִישִׁי וְשַׁבְעִי וְכֻשְׁכֻּשְׁ
לֵאכּוֹל תַּרְמוּמָה כִּכֵּר יֵשׁ שְׂבַעַת יָמִים שְׂבַעֲלָה וְהִרִי הִיא מִתְקַמָּה כִּכֵּר
סָמוּךְ לִנְקֵב וְכֻשְׁבּוֹלַת תַּרְמוּמָה אִינָה נּוּגַעַת בְּטַעְוַת עַד שְׂחַבָּא אִלָּנָה
שֶׁתִּדְּבֹ. מַה שְׂפִי בְּקוּנְטֵרֵס אִלָּמָה לְטוּמָאָה בְּלוּעָה מִטַּמְאָה וְטַעְמָא
ר' עֲקִיבָא הִיא וְקֵסָה נִיחָא דְמַנְעָה בְּיָת הַמִּסְתָּרִים לֹא מִטַּמָּא ו' בְּמַסָּא
הִיא הִיא כְּשֵׁי טַעְוֹת: **גִּזְרֵיהּ שְׂמָא יוֹצֵא וְדֵר רַשָּׁיו וְכו'.** פִּי
בְּפ' יוֹאֵל דּוֹפֵן (מִדָּה דף מ"ב): גְּזִי יוֹלֵדֵת מִטַּמְאָה בְּפִנִּים כִּכְחוּךְ דְּקֹאֲמֵר
וְשׁוֹעֲשֵׂיָא נֶקֶט דּוֹקָא רַשָּׁיו וְתִימָה לִדְמָאִי נֶקֶט רַשָּׁיו אִפִּי הוֹצִיָּא יְדו
הַ בְּלוּעָה הִיא ו'ל דְּבוּרִית הַכְּמוּב הִיא דַּעַד שִׁיבָא כִּילּוּד לֹא מִטַּמְאָה
טַעְמָמָא מִקְרָא דְטַעְמִיָּה פִּשְׁטוּ דְטוּמָאָה בְּלוּעָה הִיא אִלָּא מִשּׁוּם דִּלָּא
אִתִּי אֵת יְדו וְכֵן מִשְׁמַע דִּלָּא תִימָא אֲלִיבָא דִר"ע מִשְׁמַע דְּכר"ע אִתִּי
הִיא אִתִּי הוֹצִיָּא יְדו אִלָּא אֵת ר"ע מִטַּמָּא עוֹבֵר בְּמַעֵי אִמּוֹ אִפִּי לֹא
אֲלִיבָא דְקִיָּה טַמְאָה וְאִשָּׁה טַהוֹרָה:

ת ושיעור אחד. ור' ישמעאל סבר דיש אס למסורת ונפשת כתיב
 ל צמת נפסס ונפסס: **הוציא** עובר את ידו וחתכה ואח"כ שחט
 להי ליה שחיתת אמו להמירו אף באכילה: **והכמים** אומרים מגע
 לכה אדם שנוגע באבר שצריך טהור דלי מחיים מטמא היכי
 יט רועה את ידו ונגע בו טהור לאו דוקא לפי שהוא צפנים דאפי'
 תהגלי דאפי' הכי בטמאה טמא א"ל מודו רבנן בהוציא ידו לחון
 ונפשת טמאה לטהרה ולא לענין מה שצריך:

טעור

עין משפט
נר מצוה

לח א מיי פכ"ה מהל'
טומאת מת הלי"ז:
לז ב מיי שס הלכה ח:
מ ג מיי פ"ג שס הל' טו
ע"ש זכ"מ:
מז ד מיי פ"ד שס הלכה
א:
מב ה ו מיי פ"ג מהל'
אבות הטומאה הלכה
ט: